

04

Apríl 2021

*Elektronický
informačný*

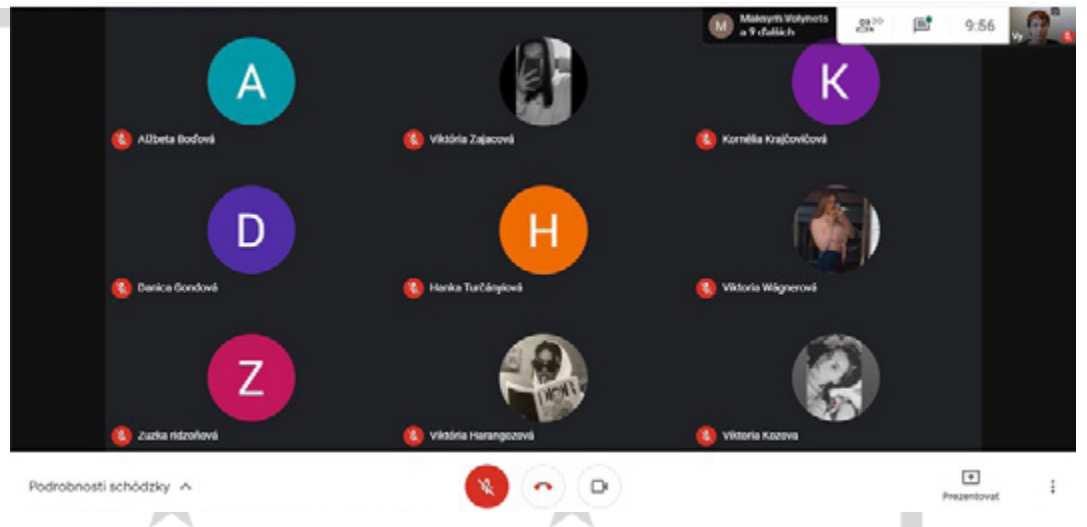
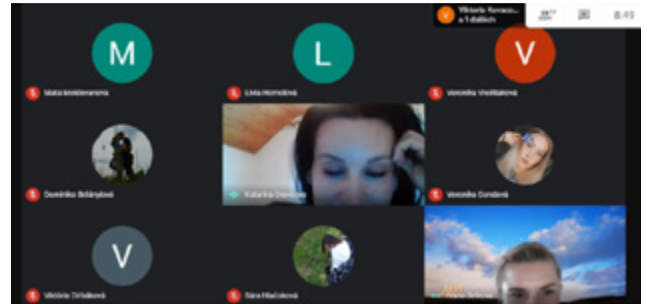
BULLETIN

AKTIVITY ED LUČENEC

ONLINE BESEDY "EÚ V ROKU 2020 A JEJ BUDÚCNOSŤ" NA STREDNÝCH ŠKOLÁCH

Informačné centrum Europe Direct Lučenec pokračovalo v rámci svojich komunikačných aktivít s online besedami so študentmi 3. ročníka Strednej odbornej školy pedagogickej v Lučenci /19.04.2021/ a študentmi 2. ročníka Strednej zdravotníckej školy vo Zvolene /29.04.2021/ na tému "EÚ v roku 2020 a jej budúcnosť". Cieľom podujatia bolo interaktívnou formou zvýšiť povedomie a všeobecnú informovanosť o EÚ a aktuálnom dianí v EÚ medzi študentmi. Podujatie bolo zamerané na oboznámenia sa mladých ľudí s aktuálnymi témami: prierez histórie EÚ, benefity pre Slovensko po vstupe do EÚ, 6 cieľov novej Európskej komisie, Plán podujatia obnovy pre Európu a Slovensko, nové

programovacie obdobie 2021-2027. Ďakujeme pedagógom a tiež všetkým študentom za aktivitu počas besied.

REGIONÁLNE KOLÁ VEDOMOSTNEJ SÚŤAŽE MLADÝ EURÓPAN 2021

V dňoch 27.-28.04.2021 organizovalo Informačné centrum Europe Direct Lučenec dve regionálne kolo 16.ročníka vedomostnej súťaže Mladý Európy 2021 dištančnou formou.

16. ročník celoslovenskej súťaže „Mladý Európan“ vyhlasuje Zastúpenie Európskej komisie v SR so sídlom v Bratislave. Záštitu nad súťažou v roku 2021 prevzal podpredseda Európskej komisie pán Maroš Šefčovič. Partnerom súťaže je Úrad vlády SR. Súťaž podporila Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Poslaním súťaže bolo zvýšiť povedomie participatívneho občianstva Európskej únie medzi študentmi stredných škôl na Slovensku. Nosnou témou sú všeobecné znalosti o histórii, geografii, osobnostiach a najvýznamnejších pamätihodnostiach EÚ. Hlavnými oblasťami tento rok boli:

priority Európskej komisie pod vedením Ursuly von der Leyen, najmä Európska zelená dohoda, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, Spoločná poľnohospodárska politika, stratégia Z farmy na stôl, Stratégia v oblasti biodiverzity a opatrenia EÚ v reakcii na koronavírus. Taktiež Európsky parlament, Rada Európskej únie a krajiny predsedajúce Rade Európskej únie v roku 2021, konkrétne Portugalsko a Slovinsko. Po troch kolách sa umiestnili jednotlivé školy počas regionálnych kôl nasledovne:

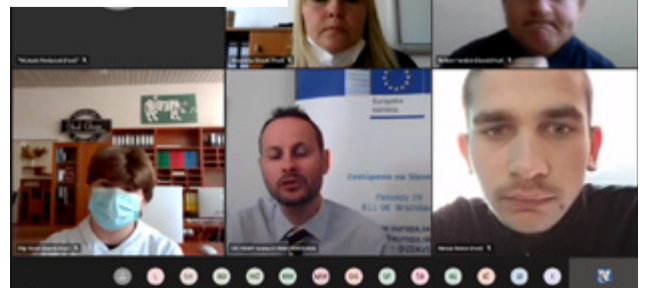
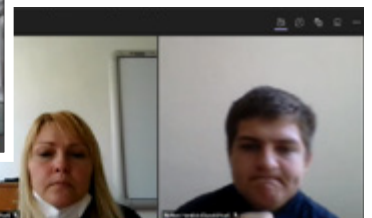
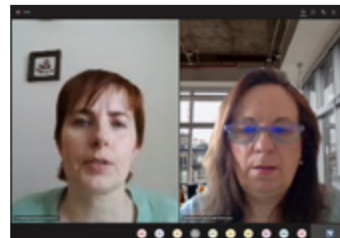
Regionálne kolo – 27.04.2021:

- 1. miesto** – Gymnázium B.S.Timravy Lučenec
- 2. miesto** – Spojená škola Detva
- 3. miesto** – Obchodná akadémia – Kereskedelmi akadémia Rimavská Sobota

Regionálne kolo – 28.04.2021:

- Gymnázium J. Chalupku Brezno
- Gymnázium Ľ. Štúra Zvolen
- Stredná priemyselná škola technická Zvolen

Vítavom obidvoch regionálnych kôl blahoželáme a držíme palce v národnom kole, ktoré sa uskutoční pravdepodobne 16.06.2021.

LUČENECKÁ RANDEVÚ S JÁNOM SNOPKOM A HOŠŤAMI

21. apríla 2021 sa v kine Apollo nakrúcala talkshow Lučenecké randevú s Jánom Snopkom a hosťami (Katarína Klingová, Dominika Hajdu – Globsec Policy Institute Bratislava a Štefan Skrúcaný) na tému: Dezinformácie, konšpiračné teórie, euromýty. Podujatie bolo určené pre seniorov a seniori si mohli uvedené podujatie pozrieť od pondelka 26.4.2021 o 18.00 hod. celý týždeň až do 02.05.2021 na TV Locall. Táto talkshow bola organizovaná v rámci podujatia Aktívni seniori v Európe a bola spolufinancovaná z rozpočtu EÚ.

NOVINKY Z EÚ

KOMISIA NAVRHUJE OSLOBODIŤ OD DPH ŽIVOTNE DÔLEŽITÝ TOVAR A SLUŽBY DISTRIBUOVANÉ ÚNIOU V ČASOCH KRÍZY

Európska komisia [navrhla](#) oslobodiť od DPH tovar a služby, ktoré poskytujú Komisia a orgány či agentúry EÚ členským štátom a občanom v prípadoch ak sú distribuované ako súčasť reakcie na núdzovú situáciu v EÚ. Čerpá pritom zo [skúseností získaných](#) počas pandémie koronavírusu, kedy sa ukázalo, že DPH účtovaná na niektoré transakcie je v konečnom dôsledku iba nákladovým faktorom pri obstarávaní, ktorý zbytočne zaťažuje limitované rozpočty. Iniciatíva preto maximalizuje efektívnosť finančných prostriedkov EÚ, ktoré sa vynakladajú vo verejnom záujme v reakcii na krízy, ako sú prírodné katastrofy a ohrozenia verejného zdravia. Vďaka návrhu sa posilnia aj orgány pre zvládanie katastrof a krízové riadenie na úrovni EÚ vrátane

tých, ktoré fungujú v rámci [zdravotnej únie EÚ](#) či mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany. Prijemcami môžu byť členské štáty alebo tretie strany, ako sú orgány alebo inštitúcie členských štátov (napríklad nemocnica, vnútroštátny zdravotnícky orgán alebo úrad pre reakciu na katastrofy). Medzi tovar a služby, na ktoré sa navrhovaná výnimka vzťahuje, patria napríklad:

- diagnostické testy a testovací materiál, ako aj laboratórne vybavenie,
- osobné ochranné prostriedky (OOP), ako sú rukavice, respirátory, rúška, plášte, dezinfekčné prostriedky a vybavenie,
- stany, kempingové postele, oblečenie a jedlo,
- pátracie a záchranné vybavenie, vrecia s pieskom, záchranné vesty a nafukovacie člny,
- antimikrobiálne látky a antibiotiká, antidotá proti chemickým hrozbám, výrobky na liečbu zranení z ožiarenia, antitoxíny, jódové tablety,
- výrobky z krvi alebo protilátky,
- zariadenia na meranie žiarenia,
- vývoj, výroba a obstarávanie potrebných výrobkov, výskumné a inovačné činnosti, tvorba strategických rezerv výrobkov, farmaceutické licencie, karanténne zariadenia, klinické skúšania, dezinfekcia priestorov atď.

SPUSTENIE PRVÉHO EURÓPSKEHO SUPERPOČÍTAČA VEGA

Európska komisia spolu s Európskym spoločným podnikom vysokovýkonnej výpočtovej techniky (Euro HPC) a slovinskou vládou inauguruje prevádzku superpočítača Vega na slávnostnom podujatí v slovinskom Maribore. Ide o spustenie prvého superpočítača EÚ obstaraného na základne spoločného financovania EÚ a členských štátov vo výške 17,2 milióna EUR. Nový superpočítač Vega je schopný dosiahnuť 6,9 petaflopov výkonu počítača a bude podporovať vývoj aplikácií v mnohých oblastiach, ako je strojové učenie, umelá inteligencia a vysokovýkonná analýza údajov. Pomôže európskym výskumným pracovníkom a priemyslu dosiahnuť významný pokrok v oblasti bioinžinierstva, predpovedania počasia, boja proti zmene klímy, personalizovanej medicíny, ako aj pri objavovaní nových materiálov a liekov, ktoré budú prínosom pre občanov EÚ.

V ROKU 2020 PRIŠLO NA CESTÁCH V EÚ O ŽIVOT O 4 000 MENEJ ĽUDÍ

Európska komisia uverejnila predbežné údaje týkajúce sa smrteľných dopravných nehôd za rok 2020. Odhaduje sa, že v minulom roku zahynulo pri dopravných nehodách 18 800 ľudí, čo v porovnaní s rokom 2019 predstavuje bezprecedentný ročný pokles o 17 %. Znamená to, že v roku 2020 prišlo na cestách v EÚ o život takmer o 4 000 ľudí menej než v roku 2019. Na slovenských cestách zomrelo v roku 2020 45 ľudí, teda o 9 % menej ako v roku 2019 a 33 % menej ako v rovnakom období pred desiatimi rokmi. Na počet smrteľných nehôd na cestách mal jasný, aj keď nemerateľný vplyv nižší objem dopravy v dôsledku pandémie COVID-19. Výraznejšou sa stala cyklistika a mnohé mestá na celom svete (dočasne) vyhradili časti ciest cyk-

listom a chodcom. Tento povzbudzujúci vývoj môže mať pozitívny vplyv aj na kvalitu ovzdušia a zmenu klímy a zároveň prináša nové výzvy v oblasti bezpečnosti cestnej premávky.

MIGRÁCIA: EÚ CHCE RIADIŤ DOBROVOĽNÉ NÁVRATY A REINTEGRÁCIU PODĽA NOVEJ STRATÉGIE

Komisia prijala prvú [stratégiu EÚ v oblasti dobrovoľných návratov a reintegrácie](#). Stratégia má podporiť dobrovoľné návraty a reintegráciu ako neoddeliteľnú súčasť spoločného systému EÚ pre návraty, ktorý predstavuje hlavný cieľ [Nového paktu o migrácii a azyle](#). Praktickými opatreniami chce posilniť právny a operačný rámec dobrovoľných návratov z Európy a tranzitných krajín, zlepšiť kvalitu návratových a reintegračných programov, lepšie prepojiť návraty na rozvojové iniciatívy a upevniť spoluprácu s partnerskými krajinami. Spolupráca na dobrovoľných návratoch a reintegrácii je kľúčovou súčasťou partnerstiev pre migráciu

a EÚ ju posilní prostredníctvom Nového paktu o migrácii a azyle. EÚ podporí preberanie zodpovednosti za reintegračné procesy v partnerských krajinách budovaním kapacít, školeniami a podporu riadiacich štruktúr, ktoré naplnia hospodárske, sociálne a psychologické potreby návratilcov. EÚ bude zároveň pokračovať v poskytovaní pomoci pri dobrovoľných návratoch a reintegrácii migrantom, ktorí uviazli v iných krajinách, a v tomto zmysle bude hľadať nové partnerstvá. Napokon EÚ posilní prepojenie medzi reintegračnými programami a inými relevantnými rozvojovými iniciatívami v partnerských krajinách. Komisia zabezpečí

EUROBAROMETER: DÔVERA V EURÓPSKU ÚNIU SA OD MINULÉHO LETA ZVÝŠILA

Európska komisia zverejnila výsledky najnovšieho štandardného prieskumu Eurobarometra, ktorý ukázal, že hoci pandémia koronavírusu ovplyvňuje každodenný život Európanov už viac ako rok, postoje voči EÚ sú naďalej pozitívne. Obraz EÚ a dôvera v ňu sa zvýšili a v súčasnosti sú na najvyššej úrovni za posledných viac ako desať rokov. Takmer každý druhý občan dôveruje Európskej únii (49 %), čo predstavuje nárast o 6 bodov od štandardného Eurobarometra z leta 2020. Za súčasných okolností sa Európania najviac obávajú o zdravie a hospodársku situáciu. Takmer štyria Európania z desiatich (38 %) považujú zdravie za najväčší problém, ktorému v súčasnosti Únia čelí, a až 69 % sa domnieva, že súčasný stav hospodárstva ich krajiny je „zlý“. V tomto zmysle sa 55 % domnieva, že iniciatíva NextGenerationEU Komisie bude účinným nástrojom reakcie na hospodárske dôsledky pandémie koronavírusu.

koordinovanejšie využívanie finančných prostriedkov dostupných z rôznych fondov EÚ na podporu celého procesu dobrovoľného návratu a reintegrácie.

Stratégia tvorí súčasť úsilia EÚ o vybudovanie spoločného systému EÚ pre návraty v zmysle Nového paktu o migrácii a azyle. Jej východiskom sú výsledky a skúsenosti získané pri uskutočňovaní národných programov a iniciatív financovaných EÚ v partnerských krajinách vrátane činnosti Európskej siete pre návrat a reintegráciu, agentúry Frontex a spoločnej iniciatívy EÚ a Medzinárodnej organizácie pre migráciu za ochranu migrantov a reintegráciu.

17. ROKOV V EÚ – 8 Z 10 SLOVÁKOV SA CÍTI BYŤ AJ OBČANOM EÚ A ICH DÔVERA V EURÓPSKU ÚNIU JE NAJVIŠŠIA ZA POSLEDNÝCH 10 ROKOV

V kontexte celosvetovej pandémie narástla dôvera Slovákov v EÚ a to aj napriek pesimizmu ohľadom vlastnej situácie: dôvera v EÚ je najvyššia za posledných 10 rokov, Európanmi sa cíti byť viac ako 8 z 10 Slovákov a každý druhý je spokojný s fungovaním demokracie v EÚ, napriek obmedzeniam súvisiacim s pandemiou.

Tieto údaje vyplývajú z Národnej správy Štandardného Eurobarometra (EB 94), ktorú 30.4. 2021, deň pred 17. výročím vstupu Slovenska do EÚ, zverejnila Európska komisia. Slováci aj tento

rok najviac oceňujú voľný pohyb, mierové spolunažívanie a spoločnú menu. Tieto výhody boli počas uplynulého roku obmedzené, čo nám ešte viditeľnejšie ukazuje ich prínos.

Prieskum ďalej potvrdzuje dlhodobý trend vyššej dôvery v Európske inštitúcie ako v tie národné. EÚ dôveruje 55 % opýtaných (v porovnaní s 45 % pred rokom EB93), zatiaľ čo dôvera vo vládu a parlament na Slovensku klesá. Slováci dôverujú EP (48 %) a EK (50 %) zhruba dvakrát viac ako svojmu národnému parlamentu a vlá-

de. Vláde dôveruje 24 % a NR SR 23 % Slovákov. V porovnaní s prieskumom spreď roka (EB93) mierne narástla dôvera v súdny z 25 % na 28 % a Polícia SR si udržala stabilných 45 %. Armáda má na Slovensku dlhodobo najvyššiu dôveru spomedzi národných inštitúcií a zaznamenala aj najvyšší nárast za posledný rok z 61 % na 65 %. Poklesla aj dôvera Slovákov v médiá, najviac ľudí (60 %) dôveruje rozhlasu, nasleduje dôvera v televíziu (53 %), písanú tlač (47 %), internet (39 %) a sociálne siete (22 %). Najvýraznejší pokles dôvery (oproti EB92) zaznamenali sociálne siete (10 percentuálnych bodov), televízia (7 percentuálnych bodov) a písaná tlač (6 percentuálnych bodov).

VNÍMANIE SITUÁCIE NA SLOVENSKU

Zber dát do tohto prieskumu prebiehal počas vrcholenia druhej vlny pandémie (12.2. – 05.03. 2021), čo sa premietlo aj do nasledovných výsledkov: Slováci sú ohľadom situácie vo vlastnej krajine výrazne pesimistickí, negatívne ju vníma 81 % občanov SR, pričom za najzásadnejší problém považujú Slováci otázku zdravia (59 %) (EÚ 44%). V rebríčku problémov nasleduje ekonomická situácia (39 %) a vyššie ceny, náklady na život a inflácia (30 %). V prieskume sa Slováci vyjadrili, že zvládanie opatrení prijatých na boj proti pandémii koronavírusu je pre nich čoraz ťažšie. Susedné štáty hodnotili situáciu vo svojej krajine omnoho pozitívnejšie, i keď všetky z nich zaznamenali tiež veľmi výrazný nárast pesimizmu (obzvlášť Česko). Za dobrú označilo situáciu vo vlastnej krajine v EB94 31 % Čechov, 38 % Poliakov, 42 % Maďarov, a takmer polovica Rakúšanov (46 %).

SÚŤAŽE V EÚ AŠPIRUJÚCI NOVINÁRI SA MÔŽU PRIHLÁSIŤ DO SÚŤAŽE YOUTH4REGIONS

Európska komisia otvorila 5. ročník súťaže Youth4Regions pre študentov žurnalistiky a mladých novinárov. Z účastníkov z členských, susedných aj prístupujúcich krajín EÚ porota vyberie 33 uchádzačov programu Youth4Regions, ktorá sa stretnú v Bruseli počas Týždňa regiónov a miest. V rámci programu sa môžu zúčastniť rôznych školení od skúsených novinárov a navštíviť inštitúcie EÚ a mediálne organizácie. Ašpirujúci novinár alebo novinárka sa môže zúčastniť aj [ceny Megalizzi – Niedzielskij](#), ktorá bude udelená 12. októbra. [#Youth4Regions](#) je program Európskej komisie, ktorý študentom

žurnalistiky a mladým novinárom pomáha zistiť, ako EÚ pomáha pri rozvoji regiónov a pri posilnení hospodárskej a sociálnej súdržnosti znižovaním rozdielov medzi regiónmi EÚ. Prihlasovací formulár a podmienky účasti sú k dispozícii na [webovej stránke programu](#). Záujemci sa môžu prihlásiť do 12. júla.

GRANTY SR A EÚ

PRVÁ VÝZVA NA PREDKLADANIE NÁVRHOV NA PODPORU DOBROVOĽNÍCKEJ ČINNOSTI MLÁDEŽE

Komisia uverejnila prvú výzvu na predkladanie návrhov v rámci nového [Európskeho zboru solidarity](#) na roky 2021 – 2027. Európsky zbor solidarity podporuje mladých ľudí, ktorí sa chcú zapojiť do dobrovoľníckych činností v rôznych oblastiach – od pomoci ľuďom v núdzi až po podporu činností zameraných na zdravie a životné prostredie v celej EÚ i mimo nej. Tohtoročnou prioritou bude zdravie a cieľom je motivovať dobrovoľníkov, aby pracovali na projektoch zameraných na zvládanie výziev v oblasti zdravia vrátane vplyvu pandémie COVID-19 a následnej obnovy. Tento nový program, ktorý na roky 2021 – 2027 disponuje osobitným rozpočtom vo výške viac ako 1 miliarda eur, ponúka približne 275 000 mladým ľuďom príležitosť pomáhať pri riešení spoločenských a humanitárnych výziev prostredníctvom dobrovoľníckej činnosti alebo zakladaním vlastných projektov v oblasti solidarity. V prvom roku činnosti je k dispozícii viac ako 138 miliónov eur. Program od budúceho roku umožní mladým ľuďom, aby pôsobili ako dobrovoľníci v rámci humanitárnej pomoci na celom svete, čím pomôže riešiť humanitárne výzvy v bezpečných tretích krajinách a

podporuje činnosti EÚ v oblasti pomoci v týchto krajinách. Aby sa organizácie mohli zapojiť do Európskeho zboru solidarity, musia získať značku kvality preukazujúcu, že vykonávajú vysokokvalitné činnosti v oblasti solidarity v súlade so zásadami, cieľmi a požiadavkami programu. O financovanie môže požiadať každý verejný alebo súkromný subjekt s pomocou [národných agentúr Európskeho zboru solidarity](#) so sídlom vo všetkých členských štátoch EÚ a tretích krajinách pridružených k programu – na Islande, v Lichtenštajnsku, Turecku a Severomacedónskej republike. Skupiny mladých ľudí zaregistrované na [portáli Európskeho zboru solidarity](#) môžu okrem toho priamo požiadať o financovanie projektov v oblasti solidarity, ktoré vypracovali a vedú. Obdobie podávania žiadostí pre obe výzvy v rámci nového programu na roky 2021 – 2027 sa začína 15. apríla a končí 5. októbra 2021. Žiadosti o značku kvality pre dobrovoľnícku činnosť v oblasti solidarity možno predkladať kedykoľvek. Termín na podanie žiadosti o značku kvality pre dobrovoľnícku činnosť v oblasti humanitárnej pomoci je 22. septembra 2021.

